

En landsby blandt mange

Af: Konrad Skou Pedersen

Det hændte en dag hvor jeg besøgte Rodskov, min barndoms by, at tankerne fløj tilbage i tiden.... Det er en solrig forårsdag i 1936. (Hvorfor er det så ofte godt vejr i erindringen?). Jeg sidder i skolen og synger morgensangen ”Nu titte til hinanden ...”. Undrer mig over, og forstår ikke helt det der med ”... Gud ånder på øjet når det græder.” Men sangen gør indtryk, den er varm og stemningsfuld. Rundt på alle gårdene har der længe været travlhed. Malkningen skal overstås inden mælkekusken kommer skramlende med den stive fladvogn forspændt to energiske fjordheste. Op med de tunge mælkejunger og videre ... Fra mejeriets skorsten stiger røgen højt mod himlen, og damp og em siver ud fra porte og vinduer. Blåhvidt spildvand baner sig vej ud i grøften, og videre ned til bækken, der løber ned gennem skoven. Fra snedkerens værksted høres maskinhøvlens hylende, klagende lyd. Nede fra stranden kommer fiskeren cyklende med en kasse på bagagebæreren. I dag skal hele byen have stegt makrel til middag.

På telefoncentralen er der gang i propperne. De stikkes ind og rykkes ud her og der, og der drejes energisk på håndsvinget. ”Rodskov ---ja, et øjeblik!” En ny forbindelse er etableret. Der lyttes lidt med på linjen, man må jo vide om forbindelsen er i orden. Der kunne jo også være interessante nyheder på linjen!

Fra smedjen høres hammerens dans på ambolten. Udenfor står en bred jysk hest og halvsover, mens den venter på nye sko.

I Brugsen, midt i byen, kan man købe mange nyttige ting, f.eks. vogns mørelse, søm og kramper, reb og kobindsler, friskkværnet kaffe fra de to sølvskinnende kaffemøller, der ses i vinduet ud mod landevejen, sirup i løs vægt – hvis man altså medbringer emballage. Er man den lykkelige ejer af 5 øre kan man få et stort kræmmerhus med bolsjer – åh, hvilken salighed!

Forsamlingshuset ligger øde med en indestængt lugt af fugtighed og tobak. Her skal vi have gymnastik senere i dag.

Lærer Kristensen tager os med i sluttet trop. Vores påklædning er ret forskellig, men pyt! Først små hop på stedet, siden arme stræk og arme bøj, efterfulgt af en øvelse hvor vi ligger på ryggen og ”cykler” med benene. Da vi er færdige med den øvelse er vore rygge nærmest jordfarvede. Skoledagen får ende og på vej hjem går jeg og tænker på, hvad mon jeg skal hjælpe til med i gartneriet i dag. Måske skal jeg vande tomaterne i drivhusene, det er jeg ikke så vild med, for så skal jeg først starte pumpen, der henter vandet op fra bækken, og den giver elektrisk stød når man rører ved afbryderen. Det er jeg hunderød for. Hjemme på gårdspladsen ser jeg, at Farfar er ved at gøre klar til at køre ud i sin bil. Dem er der ikke mange af i Rodskov. 4-5-stykker vel. Det er en ny og god bil, den har selvstarter, ja-ja, og starter når man træder på et søm i bunden ved førersædet. Selvfølgelig starter den ikke lige præcis hver gang, men tit gør den i hvert fald! Ellers ligger der jo også et startsving under førersædet, så man kan dreje motoren i gang – og så går den bare. Nå, ja,

det kan jo glippe, så siger Farfar at den er druknet og må skubbes i gang, men i dag starter den som en mis, og jeg får lov at køre med hen til svinget (ca. 100 m). Dagen er reddet!

Med et sæt er jeg tilbage i virkeligheden – i nutiden – i 1999.

Det er forår – og regnvejr! Og hvad er der så sket siden 1936?

En hel del, kan vi vist roligt påstå! Landbrugets udvikling – eller ska' vi sige afvikling (?) har sat sine spor, og den almindelige samfundsudvikling har hjulpet til.

Skolen er nedlagt, børnene flyttet til centralskolen. Gårdene er næsten alle nedlagt som selvstændige brug. Jorden er solgt fra eller forpagtet ud. Tomme staldbygninger minder om en tid der var. Andelsmejeriet er nedlagt, nu er der handelsplads, snedkeren er væk, her er der autoværksted. Centralen er for længst nedlagt, smedjen ligeså, men helt mirakuløst eksisterer Brugsen stadigvæk! Måske skyldes det benzinsalget? Forsamlingshuset der blev rejst for snart 120 år siden, ved enestående sammen hold og offervilje blandt egnens befolkning, er jævnet med jorden for at give plads til bilerne der bliver flere og flere. Heldig vis er forsamlingshuset genopstået i den røde skolebygning, hvor jeg engang sad og sang morgensang. Ak, ja, hvor forandret, og dog. Rodskov er jo stadig en lille smuk by. Men rundt i det ganske land ligger der mange små landsbyer som er ved at bukke under for udviklingen. Jeg kører jævnlig igennem flere af slagsen, hvor den sidste butik er lukket og der næsten kun er ødegårde tilbage. Det gør ondt at se på. Landsbyerne bør bevares fordi de fortæller historie, men også fordi det er godt at leve og bo tæt på naturen.

Mit ønske for det næste århundrede må være, at man vil tage vare på de mange landsbyer i landet.

Rodskov er stadig en sang værd. Måtte det fortsætte.